

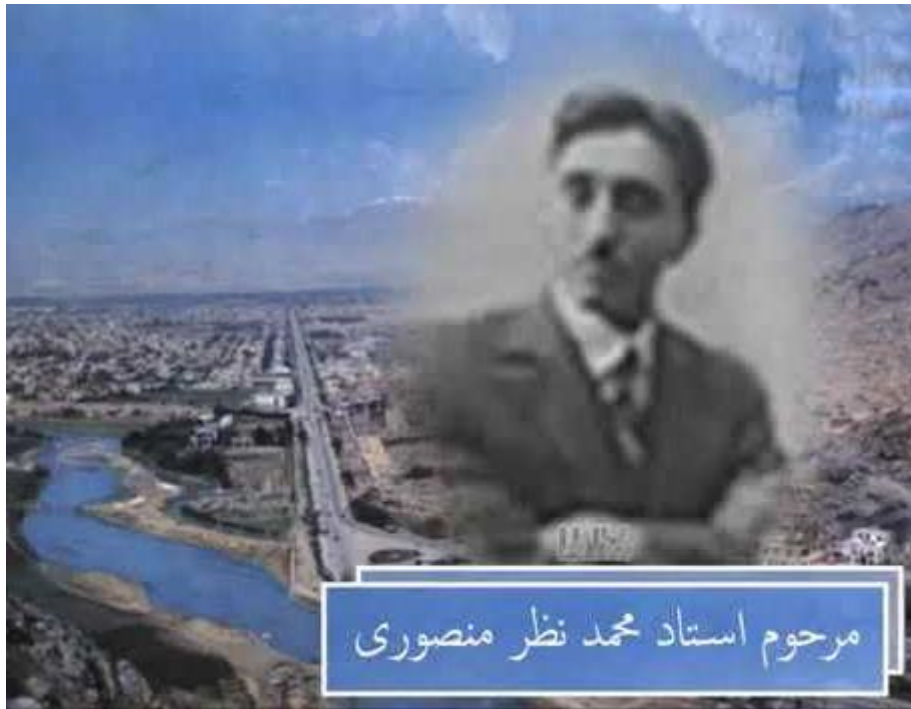
مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.



۲۰۲۰/۱۱/۳۰

احسان لمر

استاد مرزا نظر منصوری



قبل از آغاز کلام از همه دوستداران فرهنگ و هنر کشور بخصوص جناب ناصر اوریا که در (۱۱ جنوری ۲۰۱۹) و جناب حمید عبیدی که در باره استاد نظر مرحوم سطورى نوشته و شامل دنیا کامپیوتری ساختند نهایت ممنون و مشکورم

«نازی جان همدم من ، دلبر من»

آهنگ نازی جان را اکثر آواز خوانان- از اساتید معروف تا نماینده گان نسل جوان- اجرا کرده اند. این آهنگ حدود صد سال پیش برای بار اول توسط مرزا نظر منصوری اجرا شده است.

مرزا نظر منصوری از دیپلمات دوره نهضت امانی بود که با ایجاد فضای نو فرهنگی به گونه شوقی به هنر موسیقی نیز رو آورد. در این فضای نو جوانان قشر متوسط جامعه نیز به موسیقی روی آوردند و زمینه دلچسپی مردم به موسیقی مهیا شد. شخص شاه امان الله (خان) و سایر اعضای جنبش جوانان افغان چون محمد ولی (خان) بدخشی (نایب السلطنه)

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

جنرال غلام نبي (خان) چرخي و امثال ايشان به حمايت از هنرمندان موسيقي برخاسته از تشويق و تحسين آنان دريغ نه مي کردند.»^۱



آهنگ (نازي جان همدم من دلبر من)

نگار نازنين بي حال و دردم

نازي همدم من

سرم را گر بيري از تو نگردم

نازي همدم من

نازي جان همدم من دلبر من

نازي همدم من

تو نور ديده و تاج سر من

نازي همدم من

چرا اورسي را بالا ميکني يار

نازي همدم من

چرا سيل و تماشا مي کني يار

نازي همدم من

نمي ترسي از فردي قيامت

نازي جان همدم من

چرا قتل جوان ها مي کني يار

نازي همدم من

نازي جان همدم من دلبر من

استاد مرزا نظر با شهيد غلام نبي خان چرخي

نازي همدم من

خدا جان و باز بيارد در بر من

نازي همدم من

آهنگ هاي استاد در دهه ۱۹۲۰ ميلادي در ريكارد هاي گرامافون ضبط و به هندوستان ارسال مي شد.

«انديکي پس از آن در سال ۱۹۱۹م با کسب استقلال سياسي افغانستان، تحجر فکري و تعصب کور قشريون و عامه مردم نسبت به موسيقي و هنرمندان آن کمرنگ تر شد و باعث شد تا اهل موسيقي به جايگاه رجال دولتي هم تكيه زنند.



^۱ - حميد عبيدي در فيس بوک - ۱۳ / ۱۱ / ۲۰۲۰

جوانان قشر متوسط جامعه به موسیقی روی آوردند و اسباب حسن نظر مردم در برابر این هنر والا مهیا شد. شخص شاه امان الله و سایر اعضای جنبش جوانان افغان چون محمد ولی بدخشی (نایب السلطنه) جنرال غلام نبی چرخ و امثال شان به حمایت از هنرمندان موسیقی برخاسته از تجلیل و تکریم آنها دریغ نمی کردند و همین امر سبب شد تا عده‌ای از ماموران عالی رتبه دولت نیز به چهره های ماندگار عرصه ساز و آواز و تاریخ موسیقی کشور مبدل گردند. میرزا نظر محمد منصوری، میرزا محمد شریف خسته دل و میرزا عبدالباقی کابلی معروف به ماما باقی، از برجسته ترین چهره های این گروه به شمار می روند.^۲

آهنگ (جانانه گم) استاد که به گمان اغلب بیاد اعلیحضرت امان الله خان سروده شده چنین بود:

عاشق نشدی که عاشق بد بخت است	گاهی ببینی و گاهی نبینی سخت است
از خانه بر آمدیم و گفتیم و خدا	جانانه گم
یاران و برادران خوش باشید	از یار عزیز خود شدیم زنده جدا
یاران و برادران مرا یاد کنید	جانانه گم
تابوت مرا قدم بر دارید	کردم سفری که آمدن نیست مرا
	جانانه گم
	تابوت مرا ز چوب شمشاد کنید
	جانانه گم
	در خاک سیه بمانید و فریاد کنید

می گویند سردار فیض محمد زکریا^۳ که وزیر خارجه دوران صدارت سردار هاشم خان بود با شنیدن ای آهنگ چنان استاد مرزا نظر را سیلی کاری کرد که از دهن و دماغش خون جاری شد.

نوت: از همه بزرگواران خواننده این سطور محترمانه آرزو دارم برای اكمال این مطلب نظریات و شنیده های شان را برایم تحریر دارند.

[در ارتباط شعر و داستان \(نازی جان همدی من\) توجه شما را به داستان کوتاه داکتر صاحب اکرم عثمان جلب می نمایم](#)

^۲ - بی بی سی ۹ اردیبهشت ۱۳۹۲ - ۲۹ آوریل ۲۰۱۳

^۳ - سردار فیض محمد خان زکریا پسر گل محمد خان نواسه سردار سلطان محمد خان می باشد او در عهد امانیه وزیر معارف بود و با ختم آن دوره از نزدیک ترین درباریان حبیب الله کلکانی شد و از اولین امضا کنندگان تکفیر امان الله خان است. فیض محمد خان در عهد نادر خان وزیر خارجه بود و بر علیه امان الله خان کتاب (لاطا یلات شاه مخلوع) را نوشت او بحیث وزیر وقت سفر های خارجی زیاد داشته و با هتلر نیز ملاقات کرده بود و او را برادر بزرگ آریائی خطاب نمود. وی در دوران صدارت شاه محمود خان سفیر مقرر شد و در این زمان بر ضد نظام سلطنت افغانستان مقالاتی در جراید ایران نوشت که با هدایت دربار و نظام آن کشور جلو آن گرفته شد و در آخر مقیم امریکا گردید. استاد فضل احمد نینواز پسر فیض محمد خان زکریا می باشد.